

**DRAMAT O HISTORII –
DRAMAT HISTORII. O
DZIADACH CZ. III ADAMA
MICKIEWICZA**

**TADEUSZ BANOWSKI
BEATA ZIELIŃSKA**

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania języka polskiego dla szkoły branżowej II stopnia

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – dr Jolanta Sawicka-Jurek

Recenzja merytoryczna – Dorota Dąbrowska

Bożena Święch

Katarzyna Szczepkowska-Szczeńiak

Jadwiga Iwanowska

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Aleje Ujazdowskie 28

00-478 Warszawa

www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat lekcji

Dramat o historii – dramat historii. O *Dziadach* cz. III Adama Mickiewicza

Klasa/czas trwania zajęć/lekcji

I/45 minut

Cele

Uczeń:

- prezentuje fakty z biografii Adama Mickiewicza;
- przedstawia okoliczności powstania cz. III *Dziadów*;
- wskazuje wydarzenia historyczne ujęte w dramacie;
- charakteryzuje postacie historyczne;
- przytacza fragmenty tekstu i wiąże je z wydarzeniami historycznymi;
- sporządza oś czasu.

Metody/Techniki/Formy pracy

- schemat;
- oś czasu;
- praca grupowa;
- interpretacja tekstu literackiego;
- dyskusja.

Środki dydaktyczne

- III cz. *Dziadów* Adama Mickiewicza
- program TIMELINE.JS <http://timeline.knightlab.com/>
- arkusze papieru, flamastry.

Opis przebiegu lekcji

Uczniowie na poprzednich lekcjach poznali biografię Mickiewicza, wykonywali także portfolio na temat życia i twórczości poety.

Przed lekcją uczniowie otrzymali polecenie, aby przygotowali Przedmowę do III cz. *Dziadów*, Prolog.

Część wstępna

Nauczyciel prosi uczniów o przypomnienie informacji z biografii Mickiewicza – młodzież wykorzystuje fragmenty wykonanego wcześniej portfolio. Zapisuje na tablicy ważniejsze daty z okresu emigracyjnego.

Część właściwa

Nauczyciel informuje o genezie utworu: przybliża czas i miejsca oraz przyczyny powstania III cz. *Dziadów* – głównej części w Dreźnie, a pozostałych po opuszczeniu miasta (przedmowa, dedykacja, objaśnienia autora, *Do przyjaciół Moskali*).

Uczniowie pracują w grupach, analizują treść Przedmowy, określają czas historyczny akcji, wypisują odautorskie informacje na temat dziejów Polski, metod prześladowania Polaków przez cara Aleksandra I, terrorze Nowosilcowa. Określają także czas akcji na podstawie informacji z Prologu i scen: I, II, III, V. Prezentują materiał, dbając o poprawność retoryczną wypowiedzi. Kolejnym zadaniem uczniów jest zaprezentowanie postaci o rodowodzie historycznym. Uczniowie wypisują postacie, korzystają z informacji w utworze, dedykacji, przypisów, wskazują na powiązania bohaterów z Mickiewiczem. Prezentują efekty pracy w postaci schematu.

Część podsumowująca

Uczniowie korzystają z programu TIMELINE.JS <http://timeline.knightlab.com/> wykonują oś czasu, nanosząc najważniejsze daty, wydarzenia z romantyzmu, biografii Mickiewicza, związane z III cz. Dziadów. Po wykonaniu pracy wyjaśniają, jak wiadomości z lekcji odnoszą się do pierwszej części tematu: „dramat o historii – dramat historii”.

Komentarz metodyczny

Lekcja jest wprowadzeniem do III cz. Dziadów A. Mickiewicza, wymaga odniesień do historii i znajomości biografii Mickiewicza. Podczas zajęć uczniowie odwołują się do już zdobytej wiedzy, wykorzystują ją ponownie. Uczniowie pracują metodami aktywizującymi, rozwijającymi komunikację w grupie i kształtującymi kompetencje kluczowe, niezbędne na rynku pracy. W odniesieniu do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy dostosować wymagania, np. wydłużyć czas pracy, zapewnić im możliwość wyboru grup, w których będą pracować, zadawać dodatkowe pytania naprowadzające, pozwolić na korzystanie z wcześniej przygotowanego portfolio podczas lekcji. Należy także stosować ocenianie kształtujące, samoocenę i ocenę koleżeńską, wzmacniać ucznia pochwałą nawet za niewielkie postępy, zwłaszcza, że lekcje wymagają kojarzenia faktów z różnych dziedzin, a także udzielać informacji zwrotnej o tym, co uczeń robi dobrze, a gdzie popełnił błędy lub co wykonał źle, w jaki sposób może uzupełnić braki lub poprawić błędy oraz poinformować o tym, jakimi metodami może doskonalić swoje umiejętności. Uczniowi zdolnemu można zaproponować wyszukanie i zaprezentowanie programu lub aplikacji o ciekawych rozwiązaniach technicznych i wykonanie pracy łączącej oś czasu z ilustracjami, cytatami z lektury. W odniesieniu do uczniów z orzeczeniem o kształceniu specjalnym należy dostosować wymagania do zaleceń określonych przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną.